

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa J. O.

przeciwko G. O.

o zachowek,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lipca 2012 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 września 2011 r.,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
2. przyznaje radcy prawnemu A. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset), powiększoną o stawkę podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

W sprawie nie występuje żadna z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., choć skarżący odwołał się do przesłanki występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Istotne zagadnienie prawne polega na przedstawieniu tego zagadnienia przez jego sformułowanie, z przytoczeniem argumentów prawnych, które mogą prowadzić do różnych wyników (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, niepublikowane i z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Jego rozstrzygnięcie powinno wywierać istotny wpływ na wynik sprawy.

W ocenie skarżącego istotnym zagadnieniem prawnym pozostaje możliwość pozbawienia osoby uprawnionej prawa do zachowku w oparciu o treść art. 5 k.c. Przedstawione przez skarżącego zagadnienie nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a problematyka ta była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W judykaturze podkreśla się, że zastosowanie art. 5 k.c. nie jest wykluczone także do spadkowych praw podmiotowych. Podkreśla się, że ocena sądu, czy żądanie zapłaty sumy odpowiadającej wysokości zachowku stanowi nadużycie prawa (art. 5 k.c.), nie powinna pomijać, że prawa osoby uprawnionej do zachowku służą urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma wobec swoich najbliższych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 215/03, PiP 2005/6/111). Jednocześnie jednak dopuszcza się, że pozbawienie osoby uprawnionej zachowku na podstawie art. 5 k.c., jednakże tylko w sytuacjach wyjątkowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2001 r., IV CKN 250/00, niepubl.). Z uzasadnienia orzeczenia wydanego przez Sąd drugiej instancji

jednoznacznie wynika, że Sąd takiej oceny dokonał i uznał, że w sprawie występuje sytuacja wyjątkowa, uzasadniająca zastosowanie art. 5 k.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).